

Handläggare
Charlotte Gredenborg
Telefon: 0850824452

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2019-04-25

Specialverksamheten Clavis

Integrering av barn i behov av särskilt stöd

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att barnen inom specialverksamheten Clavis inkluderas på lämplig förskola i stadsdelen.

Sammanfattning

Till hösten har specialverksamheten Clavis enbart två barn inskrivna. Förvaltningen ser samtidigt att barn i behov av särskilt stöd ökar i den ordinarie förskoleverksamheten. Färre vårdnadshavare söker och accepterar plats på Clavis idag vilket förvaltningen tolkar som att vårdnadshavare till barn i behov av särskilt stöd hellre ser att barnen integreras i ordinarie förskoleverksamhet.

Skollagen slår fast att alla barn/elever har rätt till en likvärdig utbildning. Genom att göra lärmiljön tillgänglig, skapa förutsättningar för alla barn/elever att vara delaktiga och ett inkluderande arbetssätt där olikheter tillåts vara en tillgång, skapas förutsättningar för en likvärdig utbildning. Att arbeta med inkludering i förskolan innebär att tillvarata den mångfald och de olikheter som finns genom att se till allas lika värde och rätten till en likvärdig utbildning.

Förvaltningen föreslår att specialverksamheten Clavis inkluderas i ordinarie förskoleverksamhet till hösten 2019 och att de pedagoger som idag arbetar där följer de barn som integreras samt att kompetensen framåt används på de förskolor där barn med autism finns.

Bakgrund

Skollagen föreskriver att förskolan ska ge det stöd som barnets speciella behov kräver om det av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling (8 kapitlet 9 § skollagen). Skollagen slår fast att alla barn/elever har rätt till en likvärdig utbildning. Genom att göra lärmiljön tillgänglig, skapa förutsättningar för alla barn/elever att vara delaktiga och ett inkluderande arbetssätt där olikheter tillåts vara en tillgång, skapas förutsättningar för en likvärdig utbildning. Att arbeta med inkludering i förskolan innebär att tillvarata den mångfald och de olikheter som finns genom att se till att alla lika värde och rätten till en likvärdig utbildning.

I Skärholmens förskolor är det ca 80 barn som har behov av någon form av verksamhetsstöd. Det finns också specialverksamheten Clavis för barn med svårigheter inom autism/autismspektrumområdet som har en kapacitet för 6-8 barn och som är placerad i en paviljong bredvid förskolan Björksätravägen 53. Förutom de barn som idag är på Clavis så är samtliga inskrivna i ordinarie förskoleverksamhet där de får stöd i form av anpassning av verksamheten.

Specialverksamheten startade 2010 för att förvaltningen upplevde en ökning av barn med svårigheter inom autism/autismspektrumområdet. För att tillgodose dessa barns behov hade förvaltningen tidigare köpt platser i andra stadsdelar och kommuner. Kostnaden för dessa platser är höga och förvaltningen bedömde att det fanns ett tillräckligt stort underlag i stadsdelen för att starta upp en egen verksamhet. I tjänsteutlåtandet från 2010 skrev förvaltningen att ”verksamheten ska ligga nära eller helst vara integrerad i vanlig förskola, för att barnen i denna verksamhet ska få möjlighet att träffa andra barn, och för att underlätta för familjer med flera förskolebarn.”

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen förskola.

Ärendet

Specialverksamheten Clavis är placerad i en paviljong bredvid förskolan på Björksätravägen 53. Clavis har en egen gård, en egen ingång och större delen av verksamheten bedrivs i den egna paviljongen. Ibland anordnas möten/lekstunder med pedagoger och barn från förskolan Björksätravägen 53. Fyra pedagoger är idag anställda på Clavis, en är utbildad förskollärare och tre är barnskötare.

Clavis har en kapacitet på 6-8 barn. Idag är fyra barn inskrivna och till hösten går två av barnen över till skolan vilket gör att verksamheten då endast har två barn kvar. Det står inga barn från Skärholmens stadsdelsnämndsområde i kö till verksamheten och under de senaste åren har efterfrågan minskat markant. Förvaltningen ser att i takt med en ökad kunskap inom förskolan om barn med autism samt de ökade kraven på inkludering väljer vårdnadshavare i betydligt högre utsträckning en ordinarie förskola framför en specialverksamhet.

Gällande styrdokument och lagar är tydliga med att det är verksamheten som ska anpassas till barnens behov och att barnen ska få det stöd de behöver för att utvecklas så långt som möjligt. Dock visar både myndighets- och forskningsrapporter att det fortfarande är vanligt förekommande inom förskolan med särlösningar. Forskning kring barn med autism visar att inkluderingsprocessen behöver utgå både från ett inkluderande helhetsperspektiv på förskolan och individuella anpassningar. Dessa två är beroende av varandra. Inkludering är en process som kräver ökade kunskaper, ett gemensamt förhållningssätt, individuella arbetsformer samt långsiktigt stöd från ledningen, kollegor och externa aktörer.

Jämställdhet

Idag är det tre pojkar och en flicka inskrivna inom specialverksamheten Clavis. Diagnosen autism är vanligare bland pojkar samtidigt som flickor som grupp har bättre utvecklade sociala förmågor, vilket ibland kan dölja ett autismspektrumtillstånd.

Synpunkter och förslag

Till hösten har specialverksamheten Clavis enbart två barn inskrivna. Förvaltningen ser samtidigt att barn i behov av särskilt stöd ökar i den ordinarie förskoleverksamheten. Färre vårdnadshavare söker och accepterar plats på Clavis idag vilket förvaltningen tolkar som att vårdnadshavare till barn i behov av särskilt stöd hellre ser att barnen integreras i ordinarie förskoleverksamhet.

Förvaltningen ser en risk i att den verksamhet som bedrivs idag ger barnen större svårigheter och mer utmaningar när de sedan kliver vidare in i skolsystemet. Barnen har varit i en mindre verksamhet och främst träffat barn med liknande problematik som de själva har.

Förvaltningen ser även organisatoriska svårigheter i att ha en liten personalgrupp om enbart fyra pedagoger. Det är sårbart vid sjukdom och semester samt svårt vid schemaläggning. Personalgruppen har svårt att få till gemensam planeringstid och reflektionstid vilket gör att barnens möjligheter till likvärdigt lärande riskerar att minska. Vidare är det även svårt för dessa pedagoger att komma iväg på fortbildningar då det är svårt att ta in vikarier i verksamheten.

I dagsläget finns majoriteten av barn i behov av särskilt stöd inom ordinarie förskoleverksamhet och det finns en kompetens hos medarbetare kring inkludering och integrering. Samtliga medarbetare har genomgått en utbildning för barn i behov av särskilt stöd och vid behov finns handledning från specialpedagoger att tillgå som stöd.

Vid integrering av barnen i ordinarie förskoleverksamhet får barnen ta en aktiv del av en lärmiljö med full inkludering. Pedagoger samplanerar verksamheten och barnen deltar i samlingar och aktiviteter som sker under dagen. De leker fritt i lärmiljön och delar leksaker och material. De äter tillsammans, leker på samma gård och delar dagen med de andra barnen. Om behov uppstår ska möjlighet finnas att gå undan för en lugnare miljö i ett mindre sammanhang.

Jämställdhetsanalys

Programmet för ett jämställt Stockholm lyfter målet om en jämställd utbildning som ett av stadens fokusområden. En jämställd utbildning innebär att kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling. Förvaltningen har identifierat att pedagoger behöver mer kunskap om hur olika svårigheter inom autismspektrumområdet kan visa sig hos flickor respektive pojkar. Denna kunskap förmedlar specialpedagogerna genom bland annat handledning. Förvaltningen har även uppmärksammat att pedagogernas syn på flickor och pojkars beteenden påverkas av pedagogers kulturella sammanhang. Det här är något som behöver diskuteras vidare inom varje förskoleenhet och varje förskolechef har därför fått i uppdrag att genomföra en jämställdhetsanalys.

I programmet för ett jämställt Stockholm framgår att stadens verksamheter ska utformas så att de möter flickors och pojkars behov på likvärdiga villkor. Genom att integrera barn i behov att

särskilt stöd inom ordinarie förskoleverksamhet anser förvaltningen att likvärdighet främjas.

Förvaltningen föreslår att specialverksamheten Clavis inkluderas i ordinarie förskoleverksamhet till hösten 2019 och att de pedagoger som idag arbetar där följer de barn som integreras samt att kompetensen framåt används på de förskolor där barn med autism finns.

Susanne Leinsköld
Stadsdelsdirektör

Anna Mattsson
Tf avdelningschef

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Susanne Leinsköld, Stadsdelsdirektör	2019-04-10
Anna Mattsson, Tf avdelningschef	2019-04-10